

Проектування навчальних програм згідно з модернізованим законом «Про вищу освіту» в Польщі

Сьогодні країни-учасниці Болонського процесу проводять найбільш радикальні реформи, спрямовані на підвищення національної та глобальної конкурентоздатності навчальних закладів.

Однією із структурних реформ є запровадження кваліфікаційних рамок, що являється чи не найважливішою освітньою новацією сьогодення, яка охоплює всі структури кваліфікацій трьох циклів вищої освіти: бакалавр, магістр, доктор.

Запровадження кваліфікаційних рамок до вищої освіти Польщі стало можливим із введенням 18 березня 2011 року оновленої версії «Закону про вищу освіту», котра, власне, і ввела нове поняття «рамки кваліфікацій» до змісту вищої освіти. Оновлений закон (чинний з 1 жовтня 2012 року) запроваджує Державні рамки кваліфікацій до змісту вищої освіти, котрі вносять суттєві зміни до методики проектування навчальних програм.

Студенти, котрі розпочали навчання з 1 жовтня 2012 року, працюють за вимогами нової навчальної програми, яка погоджена з Державними рамками кваліфікацій та підлягає акредитації теж за «новими» правилами.

На відміну від донині існуючих програм, які ґрунтувалися на змісті навчання, новітні програми базуються на його результатах. А відтак перед навчальними закладами постають нові вимоги, пов'язані з модернізацією навчальних програм, яка передбачає:

- запровадження нової концепції навчання, в якій результати є віссю побудови усієї системи навчання;
- створення документації, пов'язаної з новітніми вимогами щодо забезпечення навчання у ВНЗ.

Використання результатів навчання як основи проектування програм в освітньому процесі є наслідком перенесення уваги з викладача на студента, з

навчання на вивчення, а також усвідомлення того, як саме можна досягти дидактичних цілей у вищій освіті з метою набуття необхідних компетенцій.

Передбачені результати навчання мають бути виражені в категоріях – знання, вміння, суспільні компетенції, а також включати властиві для цього напряму результати, вибрані з усіх галузевих результатів, підпорядкованих програмі навчання.

Відомий польський науковець, експерт болонського процесу, доктор габілітований Томаш Сариуш-Вольські (Tomasz Saryusz-Wolski) відзначає, що результати навчання завжди були, є і будуть, але сьогодні вони стоять у центрі уваги. Досягненню та підтвердженню результатів навчання підлягає навчальний (дидактичний) процес та організація навчання. Система освіти, заснована на результатах навчання, передбачає визначення результатів студента, підпорядкування цілого навчального процесу цим результатам, а також перехід від «навчання» до «вивчення», тобто викладач не навчає студента, а організовує його навчання [1].

Томаш Сариуш-Вольські приймає активну участь у розробленні загальних положень проектування навчальних програм у змісті вищої освіти Польщі. Так, під час міжнародного семінару «Запровадження навчальних програм, опрацьованих на основі Державних рамок кваліфікацій для вищої освіти», котрий відбувся 11 грудня 2012 року у Познані (Університет імені Адама Міцкевича), він порушував питання інструментів, необхідних для проектування навчальних програм, розроблених у відповідності цілям Національної рамки кваліфікацій вищої освіти [3].

У контексті введення нових правових положень, перед науковцями постає багато питань, котрі стосуються змісту вищої освіти, ключовими серед яких є проектування програм навчання згідно з новими правилами, визначення результатів навчання для програм та предметів/модулів, а також внутрішня система забезпечення якості навчання [2].

Отже, у контексті модернізованого закону «Про вищу освіту» перед польськими науковцями постало завдання на початку 2012/2013 навчального

року розпочати реалізацію проектування навчальних програм. Запровадження нових положень, про які йдеться у законі, містить у собі багато нових елементів, відсутніх у донині існуючих підходах, пов'язаних, зокрема, з визначенням результатів навчання та окресленням способів перевірки цих результатів.

Література

1. Saryusz-Wolski T. Budowa programu studiów na bazie efektów kształcenia (nauki techniczne) [Електронний ресурс] / Т. Saryusz-Wolski. – Режим доступу: http://www.nauka.gov.pl/fileadmin/user_upload/Finansowanie/fundusze_europejskie/PO_KL/KRK/20101109/20101109_UWM_warsztat_T.Saryusz-Wolski.pdf. – Заголовок з титульного екрану.
2. Seminarium Bolońskie [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.krasp.org.pl/pliki/75046a2471ee446bff14b36510c17afe.pdf>. – Заголовок з титульного екрану.
3. Saryusz-Wolski T. Narzędzia niezbędne we wdrażaniu programów kształcenia opracowanych zgodnie z założeniami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego [Електронний ресурс] Т. Saryusz-Wolski. – Режим доступу: http://ekspercibolonscy.org.pl/sites/ekspercibolonscy.org.pl/files/program_final_111212_5.pdf. – Заголовок з титульного екрану.